

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ КІОТСЬКОГО ПРОТОКОЛУ В УКРАЇНІ

Щорічні надходження в Україну від продажу квот на викиди CO₂екв., розрахованого з використанням потенціалу глобального потепління, становлять 3-5 млрд. грн. Кіотський протокол (грудень 1997 р.) є додатком до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату і зобов'язує розвинені країни і країни з перехідною економікою скоротити або стабілізувати викиди парникових газів у порівнянні з 1990 роком. Розвиток проектів спільного впровадження, де країна, в якій реалізується такий проект, виступає продавцем одиниць скорочення викидів, а решта партнерів фінансують проект і отримують натомість додаткові дозволи на викиди, дозволяє вести подвійний контроль за ефективністю і цілеспрямованістю міжнародних програм глобальної безпеки.

Метою даного дослідження є визначення ефективності роботи системи міжнародного контролю фінансових потоків на теренах України.

Проведенні дослідження показали, що з 2004 по 2015 р.р. гроші, отримані Україною від продажу квот на викиди CO₂ використані з отриманням наступних результатів (табл. 1).

Таблиця 1- Поточні і очікувані результати економіки України від використання коштів Кіотського протоколу

	Поточний стан	Також рекомендовано
Розміщення надходжень	Спеціальний фонд державного бюджету України	Рахунки Міністерства Екології та Природних ресурсів України
Напрямок використання коштів	Теплосація об'єктів соціальної сфери, заміна палива на інші види на низько-вуглецевимістним, утилізація шахтного метану, заходи зменшення інших викидів окрім CO ₂ ,	Впровадження енергозбереження та використання відновлювальних джерел енергії у

	також до 5% ресурсів на інституційний розвиток впровадження екологічної діяльності, заміна рухомого складу патрульних автомобілів Міністерства внутрішніх справ України, вивід у тіньову економіку близько 60% коштів через підписання договорів з фіктивними фірмами.	житловому секторі, модернізація інфраструктури. Реконструкція бортницької станції водоочистки м. Києва.

На жаль, за період з моменту підписання Кіотського протоколу більшість коштів, що надійшли від продажу квот, не була адміністрована ефективно. Для того ,щоб уникнути такої проблеми варто зосередити увагу на таких положеннях :

- Зменшити відсоток покриття витрат на реалізацію проекту за схемою зелених інвестицій зі 100% до 50-60% (досвід Чехії) залежно від показників ефективності модернізації,
- Розвинути програмний підхід до впровадження проектів.
- Модернізувати процес верифікації (забезпечити два річних звіти : тендерний та звіт про виконання проекту ,для більш прозорої реалізації коштів).
- Зосередити реалізацію інвестиційних проектів в бюджетних установах та секторі житлово-комунального господарства
- Паритетне фінансування в приватному житловому фонді держави.
- Забезпечення прозорості подачі та відбору проектів для фінансування.
- Змінити одержувача коштів зі Спеціального фонду державного бюджету України на Міністерство Екології та Природних ресурсів України ,для забезпечення гарантії цільового використання.

Для України основний недолік механізму торгівлі квотами полягає у недовірі міжнародного суспільства до предмету торгівлі – «гарячого повітря», оскільки надлишок квоти на викиди в нашій державі з'явився не за рахунок впровадження заходів щодо скорочення викидів, а внаслідок економічного спаду 90-х років ХХ століття.